

СЕВЕРИН

ПЪРВА ГЛАВА

Париж, 1983 г.

Люляци, дъжд и смътен намек за горчив шоколад – Стела видиша дълбоко, прекрачила прага на магазинчето, обгърната от мека златиста светлина. Прозвъня камбанка, старомоден звук, който ѝ навя особеното усещане, че парижкият тротоар е останал някъде много далече, а тя само с една крачка е пристъпила в друго време.

Интересна възрастна жена, чиито красиви ръце с отличен маникюр се биеха с по момчешки късата подстрижка и семплата грозновата рокля, седеше пред малка дъбова маса и я гледаше с усмивка, която беше едновременно неохотна и победоносна. Така котката гледа канарчето, помисли си Стела.

Само миг по-късно лицето на жената грейна и тя скочи от мястото си.

– Чаках ви. – Гласът ѝ беше дълбок и дрезгав, а думите звучаха някак ръждиво, сякаш дълго са престоявали в бездействие. – Защо се забавихте

толкова? – смъмри я тя с тон, който намекваше, че Стела е закъсняла неппростимо за някаква изключително важна среща.

Не знаеше какво да каже. Може би жената я бъркаше с някого. Или пък беше луда. Стела направи крачка назад и посегна към топката на вратата. Ала жената ѝ извика да спре така властно, че Стела, волю-неволю, се подчини. Двете стояха така и се измерваха с поглед.

Това беше първият ѝ ден в Париж. Разходила се беше замаяно по улиците в ранното утро, часовата разлика ѝ тежеше, искаше ѝ се изобщо да не беше идвала тук. Беше едва първият ѝ ден в Париж, а останалите се простираха пред нея като огромен неизследван пейзаж, който я плашеше. Какво ще прави тук, в този чужд и толкова голям град? Да, беше си написала домашното още в Ню Йорк, в апартаментата си, разучила беше прилежно карти на френската столица, така че да не се загуби, щом се озове тук. Но сега, попаднала на реалните парижки улици, Стела се чувстваше разтревожена. Рано сутринта излезе от старинния си хотел в Латинския квартал и се вля в потока от туристи, пресичащ Сена, с надежда така да успокои тревогите си.

Минала бе покрай Нотър Дам – един ден непременно щеше да разгледа катедралата отвътре, – повтаряше си наум имената на всички мостове, по които минаваше. И все пак, въпреки старателната си подготовка, пак се чувстваше като натрапница. Не разбираше езика. Не познаваше никого. Защо изобщо беше дошла тук?

Отправи се към Плас де Вож, най-стария площад в Париж, като се питаше дали наистина ще се окаже толкова пленително място, каквото го описваха пътеводителите. Павилионът на кралицата, прошепна тихичко тя, докато вървеше бавно в края на площада. Толкова беше стар, древен дори, че историята сякаш се излъчваше от камъните – това си мислеше Стела, докато местеше

поглед по отлично подредения малък парк и неговия красив фонтан. Пое в сянката на колонадата и така се озова пред малък магазин със златен надпис *Robes des Rêves*. Рокли? Спря пред старото стъкло на витрината, привлечена от орнаментирания шрифт. На витрината беше изложена само една рокля, чиито богати дипли падаха в най-необикновения оттенък на виолетовото. Това кадифе ли беше? Изглеждаше толкова меко, че на Стела силно ѝ се прииска да го докосне. Толкова силно, че отвори вратата и се озова в магазина.

А сега собственичката я гледаше втрънено с онази характерна за парижани арогантност, която граничи с грубост. Стела се почувства толкова неудобно, че отклони очи и хвърли бърз поглед на магазинчето. Покрай стените се редяха закачени нагъсто стари рокли, дори не ретро, а направо винтидж, и превръщаха малкото помещение в машина на времето, сякаш историята на града беше написана цялата тук с изразните средства на шифона и лена, на коприната и дантелата. Погледът ѝ се спря за миг върху строга военна униформа от времето на някоя от световните войни, навлечена на манекен, който сякаш стоеше мирно, оттам прескочи към един костюм с панталон на Емилио Пучи с характерния му геометричен принт и излезли като от калейдоскоп цветове, така енергично ярък, че сякаш дебнеше случай да скочи от закачалката и да се шмугне през вратата. Жената продължаваше да я гледа и да мълчи. Малкото бяло куче до нея също беше нащрек. Мълчанието стана крайно неловко.

„Какво направих пък сега?“ – питаше се Стела, стигнала до обичайния си извод, че е сгрещила с нещо. Поколеба се още миг, после се насочи към виолетовата рокля на витрината, като мина покрай един обкичен в дантели пеньоар от времето на крал Едуард, общата с безброй пайети права рокля без ръкави от ерата на джаза

и един копринен шал с цветовете на утрото. Посегна да докосне роклята.

– Не! – ревна жената.

Стела отскочи назад, стисна ръце зад гърба си и побърза да се извини:

– Извинете. – Отблизо се виждаше, че старата рокля е изключително крехка.

– Чакахме. – Думата прозвуча още по-укорително, гневно почти.

– Извинете? – повтори Стела, този път като въпрос.

– Чакахме ви – поясни жената по-силно и по-бавно, сякаш силата на гласа можеше да компенсира липсата на езикови познания. После с нетърпелив жест и презрителен поглед – несъмнено смяташе Стела за безобразно глупава – изчезна в някаква задна стаичка. Кучето остана на мястото си, седнало на задните си крака, напрегнато и с наострени уши, без да изпуска Стела от поглед, сякаш я предизвикваше да помръдне. Стела не помръдна. Сякаш мина цяла вечност, преди жената да се върне, понесла дълга кутия върху протегнати ръце.

– Елате! – Махна отново тя безкомпромисно. Стела не помръдна, затова жената остави кутията на пода, хвана я за ръката и взе да я дърпа към едно отделено със завеса място в ъгъла на магазинчето. Кучето ги последва, като побутваше с нос кутията след тях.

Силно объркана, Стела не се възпротиви – може би така се държаха всички парижки продавачки?

– Вашата рокля – каза жената и дръпна Стела в импровизираната пробна, след което грубо я завъртя към себе си. – От петдесетте е.

Стела улови собственото си неясно отражение в старото напукано огледало – стройно, почти момчешко тяло в прилежно изгладени дънки, хладни сиви очи и права кестенява коса до раменете. Бяла ризка, карирано сако. Съблече самото, бавно разкопча ризата си, после

съблече и нея, докато жената дърпаше енергично дънките ѝ. Голят ѝ корем се откри и Стела побърза да го прикрие с ръце. Вече не помнеше кога за последно друг човек я е докосвал по толкова интимен начин, досрамя я, страните ѝ пламнаха. Жената тръсна глава неодобрително.

– Сякаш не съм виждала гола жена преди. Аз, дето навремето обличах големите модели за ревюта?

Жената продължи да си мърмори под нос, наведе се да отвори кутията и бавно извади оттам нагънатата мека материя. Платът се разстла с тих шепот, който напомни на Стела за Коледа. Продавачката вдигна пред себе си облака от фин плат и започна внимателно да разкопчава малките копченца на гърба на дрехата, не просто внимателно, а с хирургическа прецизност.

– Работех в „Диор“, когато създадох тази рокля. – Смутена и заинтригувана, Стела се наведе леко към жената, за да чува по-ясно думите ѝ. – Мосю Ив Сен Лоран тъкмо беше постъпил при нас. Беше само на двацет и една тогава, но от пръв поглед си личеше колко е талантлив. Това е първият му дизайн за модна къща „Диор“ и докато помагах на нашия vedette супермодел Виктоар Дутрело да облече роклята, мосю Лоран се суетеше до нас, подръпваше плата и изглеждаше разстроен. – Жената замълча и сякаш впери поглед в миналото. Стела чакаше търпеливо. – Но щом Виктоар излезе на подиума, цялата публика ахна. Всички ги чухме как затаиха дъх, а мосю Сен Лоран се усмихна едва-едва. Той се усмихваше рядко. Веднага разбрахме, че роклята е... – замълча за миг в търсене на английската дума, но явно не се сети и продължи на френски: – magique. Можете да си представите колко се зарадвах, когато, след толкова години, роклята се появи с валсова стъпка в магазина ми. Ici, chez moi! При мен! – Жената поклати глава, явно още не можеше да повярва на късмета си, после изкриви уста в подобие на усмивка. – Не я бях

виждала от почти трийсет години, но щом отворих кутията... беше като да се видиш със стар приятел.

Като си тананикаше тихо, жената метна роклята върху главата на Стела и тя внезапно се озова в тъмнина. И в тази тъмнина усети, че материята е пропита с аромат на кайсии и ванилия. Зави ѝ се леко свят, после изведнъж се сети за „Магьосника от Оз“ и малката Дороти в полето от макове.

Жената не спираше да бърби.

– Обаче знаех, че тази рокля не е за всеки. Затова я прибрах. И зачаках. – Сведе поглед към кучето. – Заза, не съм ли търпелива, кажи? – Кучето я погледна с черните си очички, наклонило уши напред в знак на съгласие. – Сигурна бях, че рано или късно правилната жена ще се появи. Затова, когато влязохте в магазина, мадмоазел, сърцето ми прескочи. Веднага, *mais tout de suite*, в същия миг разбрах, че тази рокля е за вас.

„Каква маркетингова стратегия само! – помисли си Стела. – Така ли се държи с всичките си клиенти? И хваща ли се някой?“ Вече нямаше търпение да чуе каква невероятна история ще измисли жената.

– Може и да не знаете, но както мосю Диор, така и мосю Сен Лоран понякога даваха имена на роклите си. *Pas toujours*, невинаги, а само на специалните си модели. Имаше една на име Артемида. Друга на име Земир. И една Ларета. Но тази рокля, тя беше различна. След като публиката ахна така, мосю Диор дойде в ателието и взе да обикаля бавно около модела, като попипваше материята. „Тази рокля ще се казва Виктор“ каза накрая, а Виктор се усмихна самодоволно. Защото това беше рядка чест. – Жената замълча за миг, после продължи, вперила поглед в Стела: – Но мосю Диор поклати глава и потупа Виктор по ръката. „Името е временно. *Pardon, ma chère*, но тази рокля се мени като парфюм. Тя е хамелеон, който ще изглежда различно на всяка жена. Затова и винаги ще

приема името на жената, която я носи.“

– Значи роклята се казва Виктоар?

Старата жена поклати глава.

– Вие как се казвате?

– Стела.

– Чудесно! Сега тази рокля се казва Стела. – С тези думи жената коленичи и сложи край на разговора. После се изправи постепенно, като закопчаваше едно след друго малките копченца на гърба с пръсти леки като пеперуди. Стела понечи да се види в огледалото, но пеперудените допреди миг пръсти я стиснаха като менгеме и я спряха.

– Не още!

Стела не се възпротиви. Копченцата се мушваха всяко в илика си едно по едно и роклята бързо се превръщаше в прегръдка – топла и мека, върху кожата ѝ, успокояваща като приспивна песен. Стела затвори очи и се предаде на усещането.

– Сега може да се видите. – Стела се стресна и отвори очи. За миг се беше пренесла другаде.

Жената в огледалото ѝ беше непозната. Стройната по момчешки Стела беше изчезнала без следа. На нейно място се беше появило екзотично създание, истинска примадона, от чиято уста всеки миг ще се излее ария – „Каста Дива“ може би. Роклята я беше превърнала в сладно обещание, преобразила беше до неузнаваемост всяка нейна черта. Бледото ѝ и сериозно лице сега изглеждаше затрогващо и чувствено. Стела никога не се гримираше, но сега устните ѝ сякаш умоляваха за нещо ярко и червено. Сивите ѝ очи бяха някак опушени, тайнствени, а не обикновени, дори мишата ѝ коса изведнъж беше станала лъскава и гладка. Стела гледаше невярващо жената в огледалото, която нямаше нищо общо с нея.

– Et voilà! Готово! – Дребничката продавачка явно беше на седмото небе. – Не ти ли казах, че това е твоята

рокля? Нима не искаш да си тази красива жена, а не обикновеното създание, което влезе в магазина ми?

– Колко? – прошепна едва чуто Стела. Винаги е била гъсеница, но сега изведнъж ѝ се прииска да бъде пеперуда.

– Петдесет хиляди франка – каза делово жената, после шракна презрително с пръсти под носа на Стела. – Което е нищо за това произведение на изкуството, за тази частица история. – Разпери щедро ръце. – Но може да се спазарим. Ако платите в долари, ще ви направя отстъпка. В банката обменят долара за седем и половина франка, но аз ще ви ги сметна на осем.

Стела я гледаше в огледалото и смяташе наум. Шест хиляди долара? За една рокля? Е, имаше парите – парите на Силия, точно толкова ѝ беше оставила майка ѝ, – но... сериозно ли можеше да похарчи всичко за една рокля? Беше ли такъв човек? Погледна отново жената в огледалото, изпълни я копнеж да се превърне в нея. Не, не, би било крайно неразумно. Тя не беше от лекомислените жени, които харчат и последната си стотинка за дрехи. Погледна се за последно, после обърна решително гръб на видението.

– Тази рокля – каза неохотно тя, – мястото ѝ е в някой музей.

– Някоя рокля не трябва да събира прах в музей! – Продавачката погали роклята, сякаш утешаваше ранено животинче. – Роклите трябва да се носят, за това са създадени. А тази рокля е направена за вас! – Измери Стела с поглед. – Тази рокля иска да бъде Стела.

Тогава Стела чу друг глас. Беше страстен, настоятелен. Свиреп. „Поне веднъж в живота си – съскаше майка ѝ в ухото – ме накарай да се гордея.“ Стела смъкна роклята и я прекрачи в опит да заглуши гласа. „Оправдай най-после името си. Бъди Стела, бъди звезда.“ Призрачният глас на Силия продължи да жужи в главата

й дори след като Стела заряза смачканата рокля на пода и
избяга.